

بررسی اضطراب در دانشجویان پرستاری

حمیرا طهماسبی (MCS)

مربی رشته پرستاری، دانشگاه آزاد اسلامی واحد ساری، دانشکده پزشکی

* مرکز تحقیقات باروری سالم، واحد ساری، دانشگاه آزاد، ساری، ایران

چکیده

اضطراب عاملی است که با تغییر در ثبات درونی سبب اختلال و دگرگونی نظم بدن می شود. امروزه اضطراب، به طور مستقیم یا غیر مستقیم می تواند تاثیرات منفی را در صلاحیت عملکردی و سلامتی فرد به همراه داشته باشد. دانشجویان کارشناسی پرستاری ممکن است سطوح بالایی اضطراب را تجربه کنند. این نه تنها می تواند بر سلامت شخصی و عملکرد تحصیلی آنها تأثیر بگذارد، بلکه می تواند بر ارتباط با بیماران در طول مراقبت بالینی و کیفیت و ایمنی مراقبت های بهداشتی ارائه شده نیز تأثیر بگذارد. هدف از این مطالعه، بررسی اضطراب در دانشجویان پرستاری در دوره لیسانس می باشد.

این مطالعه از نوع توصیفی-مقطعی است که بر روی ۱۸۰ دانشجو پرستاری دانشگاه آزاد اسلامی واحد ساری انجام شد. ابزار گردآوری داده ها شامل دو فرم؛ اطلاعات دموگرافیک، پرسشنامه استاندارد اسپیلبرگر بود. داده ها با نرم افزار SPSS و آزمون های آماری χ^2 و t تست، و ضریب همبستگی پیرسون تحلیل شد.

نتایج به دست آمده نشان داد که (۵۵/۲۲٪) واحدهای مورد پژوهش دارای اضطراب آشکار و (۵۴/۱۸٪) اضطراب پنهان دارند. سطح اضطراب آشکار و پنهان بیماران در حد متوسط بود. نتایج نشان داد که در گروه سنی (۱۸-۲۶)، بیمارانی که سطح اضطراب پنهان زیاد داشتند و دارای اضطراب آشکار بالا بوده و از نظر آماری ارتباط معنی دار بین اضطراب آشکار و متغیرهای نامبرده وجود داشت ($p < 0.05$). میزان اضطراب در دانشجویان پرستاری بالاست. برنامه ریزی به منظور ارتقا سلامت روان با هدف پیشگیری و مداخلات درمانی به موقع در دوره تحصیلی دانشجویان پرستاری ضروری میباشد. بالا بودن اضطراب در این دانشجویان لزوم توجه بیشتر به کادر پرستاری به کاهش اضطراب و استفاده از مداخلات مناسب به منظور کاهش این مشکلات را نمایان می سازد و این زمانی امکان پذیر است که عوامل ایجاد کننده اضطراب مشخص شود.

واژگان کلیدی: اضطراب، دانشجویان، پرستاری

مقدمه

پرستاری حرفه ای با استرس بالا است که دانشجویان پرستاری در طول دوره تحصیلی آن را تجربه میکنند. دانشجویان در دانشکده های پرستاری علاوه بر تجربه اضطراب ناشی از کار و تحصیل و دوری از خانواده، در محیطهای بالینی قرار میگیرند که استرس آنها را افزایش میدهد (Turner, 2017). زیرا تجربه ورود به دانشگاه برای بسیاری از دانشجویان با گذر از دوره نوجوانی به جوانی همراه میباشد. همچنین بار مسئولیت پذیری برای تصمیمات زندگی خود و شیوه زندگی و سلامتی و غیره را آغاز میکنند. که این فرایند نیازمند انطباق با محیط تحصیلی جدید و سازگاری با تقاضاهای دانشگاهی، اجتماعی و آموزش حرفهای میباشد. برنامه های آموزش نظری و بالینی میتواند استرس روانی قابل توجهی را به دانشجویان مقطع لیسانس تحمیل کند. میزان قابل توجهی از بیماریهای روانشناختی در میان دانشجویان پرستاری از جمله استرس، مشکلات بین فردی و افکار خودکشی و اختلالات روانی گزارش شده است و آنها دچار اختلال روانی بیشتری نسبت به جمعیت عمومی میباشند (Shamsaei, 2018). مطالعات نشان داده است که رایجترین مشکلات روانشناختی در میان دانشجویان استرس، اضطراب و افسردگی است (Shamsaei, 2016). معمولاً مشاهده میشود که دانشجویان پرستاری در طول مراحل مختلف تحت فشار شدید قرار میگیرند. بررسی وضعیت سلامت روان دانشجویان حوزه بهداشت میتواند پیامدهای برای خدمات بهداشتی و سیاست گذاریهای سلامت روان برای این گروه آسیب پذیر، داشته باشد. علاوه بر این به این جهت که پرستاران به صورت تخصصی در امر درمان عمل میکنند نیاز است تا بهتر بررسی شوند تا بتوانند پس از فارغ التحصیلی در مأموریت خود کارآمدتر باشند (Cheung, 2016). لذا این تحقیق با هدف بررسی میزان اضطراب در دانشجویان کارشناسی پرستاری ضروری مینماید و دارای اهمیت کاربردی فراوان میباشد.

روش بررسی

این مطالعه توصیفی -تحلیلی به صورت مقطعی بر روی ۱۸۰ دانشجوی پرستاری مشغول به تحصیل در دانشگاه آزاد اسلامی واحد ساری که در زمان مطالعه شامل وروده های ۴۰۰-۹۹ (ورودی مهر و ورودی بهمن) میشدند، انجام شده است. مشخصات نمونه پژوهش عبارت بودند از: فقط دانشجو پرستاری باشند. کلیه واحدها از هوشیاری کامل برخوردار باشند. جامعه آماری شامل ۱۸۰ دانشجو است. در این پژوهش دانشکده پرستاری مامایی دانشگاه آزاد اسلامی، به عنوان محیط پژوهش انتخاب شد. و به منظور تعیین اضطراب دانشجویان و برای گردآوری اطلاعات از دو فرم استفاده شد. (۱) فرم پرسشنامه اطلاعات دموگرافیک (۲) پرسشنامه استاندارد اسپیلبرگر برای سنجش اضطراب مورد استفاده قرار گرفت. این آزمون شامل دو بخش جداگانه پنهان و آشکار است. بخش اول این پرسشنامه شامل ۲۰ عبارت برای تعیین اضطراب آشکار و بخش دوم نیز شامل ۲۰ عبارت برای تعیین اضطراب پنهان بود. منظور از اضطراب آشکار، احساس فرد در همان لحظه و منظور از اضطراب پنهان، احساس معمول فرد در بیشتر اوقات بود (Cheung, 2016). سؤالات بر اساس مقیاس لیکرت ۴ درجه ای از ۱ تا ۴ سنجش شدند (Bayram, 2008). مجموع نمرات هر یک از دو مقیاس اضطراب آشکار و پنهان در دامنه ۲۰ تا ۸۰ قرار داشت. اضطراب بدست آمده در ۳ سطح اضطراب

خفیف (۲۰-۳۹) اضطراب متوسط (۴۰-۵۹) و اضطراب زیاد (۶۰-۸۰) مورد بررسی قرار گرفت. این پرسشنامه ¹(STAI) به صورت گسترده‌ای مورد استفاده روانشناسان، متخصصان و محققان قرار می‌گیرد و اعتبار و اعتماد ترجمه فارسی آزمون استیل برگر از طریق اعضاء هیئت علمی دانشگاه شهید بهشتی و هیئت علمی انسیتو روانپزشکی تهران مورد بررسی و تأیید قرار گرفته است (Sahebi, 2005). در این مطالعه ابتدا به افراد توضیحات یکسان داده شد و افراد با رضایت شخصی وارد مطالعه شدند. بین افراد مورد پژوهش که جهت آنژیوگرافی بستری شدند پرسشنامه دموگرافیک توزیع شده و پس از پرکردن آن علائم حیاتی توسط پرستار ثبت گردید و پس از آن پرسشنامه اسپیل برگر توسط دانشجو تکمیل گردید. در این مطالعه ابتدا پرستار به طور خلاصه هدف از این مطالعه را شرح داده و از بیمار خواست پرسشنامه را کامل کند. به منظور کاهش عوامل محیطی از شرکت کنندگان خواسته شد در یک اتاق ساکت، تنها باشند و زمان تکمیل پرسشنامه هاتقریباً ۲۰ دقیقه بود. مقایسه آماری داده‌ها با استفاده از برنامه SPSS نسخه ۲۱ انجام شد. مقادیر $p < 0/05$ معنی‌دار در نظر گرفته شد. برای متغیرهای کیفی از آزمون کای دو و برای متغیرهای کمی از تی تست استفاده شد همچنین برای تعیین همبستگی از ضریب پیرسون استفاده شد.

یافته ها

این پژوهش بر روی ۱۸۰ دانشجوی پرستاری مشغول به تحصیل در دانشگاه آزاد اسلامی واحد ساری انجام گرفت. بررسی واحدهای پژوهش از نظر سن نشان داد که اکثریت واحدهای مورد پژوهش در رده سنی (۱۸-۲۰) سال و (۸۲٪) مجرد و (۴۵/۵٪) واحدهای مورد پژوهش مرد. ۵۴/۵ درصد زن بودند.

با توجه به اهداف پژوهش، نتایج به دست آمده نشان داد که (۵۵/۲۲٪) واحدهای مورد پژوهش دارای اضطراب آشکار و (۵۴/۱۸٪) اضطراب پنهان دارند (نمودار شماره ۱). همچنین بررسی سطوح اضطراب آشکار و پنهان در بین دانشجویان نشان داد که سطح اضطراب آشکار و پنهان دانشجویان در حد متوسط بود (جدول شماره ۲). نتایج نشان داد که از نظر آماری ارتباط معنی دار بین اضطراب آشکار و متغیرهای نامبرده وجود داشت ($p < 0/05$) (جدول شماره ۳). در مردان، افراد متاهل اضطراب آشکار بالاتری داشتند و در سطح خطای ۰/۰۵ این ارتباط معنی دار نشده است.

جدول شماره ۱: بررسی سطح اضطراب موقعیتی (آشکار) و شخصیتی (پنهان) در دانشجویان

نوع اضطراب	زیاد	متوسط	کم	کل
------------	------	-------	----	----

4th International Conference on Nursing, Midwifery and Care

۱۸ اسفند ماه ۱۴۰۲ ————— مجلات معتبر بین المللی

درصد	فراوانی	درصد	فراوانی	درصد	فراوانی	درصد	فراوانی	
۱۰۰/۰	۱۸۰	۳۳/۳	۶۰	۵۲/۲	۹۴	۱۴/۴	۲۶	آشکار
۱۰۰/۰	۱۸۰	۲۵/۰	۴۵	۶۸/۹	۱۲۴	۶/۱	۱۱	پنهان

جدول شماره ۲: بررسی ارتباط بین اضطراب آشکار و پنهان

نوع اضطراب	تعداد	ضریب همبستگی	ضریب تعیین	مقدار احتمال
آشکار- پنهان	۱۸۰	۰/۵۱۴	۰/۲۶۴۱	۰/۰۰۰

جدول شماره ۳: بررسی وجود اختلاف در سطح نمره اضطراب آشکار به تفکیک متغیرهای گروه بندی شده

متغیر	رده	تعداد	میانگین	انحراف معیار	درجه آزادی	مقدار احتمال
جنسیت	مرد	۸۲	۵۵/۹۶	۱۰/۰۹۹	۱۷۸	۰/۳۴۵
	زن	۹۸	۵۴/۶۰	۹/۱۶۷		
سن	۲۲-۲۶	۷۵	۵۲/۱۳	۹/۹۳۵	۱۴۷	۰/۰۰۰
	۱۸-۲۲	۱۰۵	۵۷/۴۳	۸/۷۵۱		
وضعیت تاهل	سایر	۹	۵۱/۷۸	۷/۶۴۵	(۱۷۷ و ۲)	۰/۵۳۸
	مجرد	۱۴۸	۵۵/۴۵	۱۰/۰۰۴		
	متاهل	۲۳	۵۵/۰۹	۷/۳۹۱		

بحث

یافته های این مطالعه نشان داد که بیش از نیمی از واحدهای مورد پژوهش دارای اضطراب آشکار هستند و با توجه به درصد بالای این میزان و تاثیر اضطراب بر عملکرد دانشجویان، باید به این مسئله توجه خاص نمود و سعی در بررسی عوامل موثر و راهکارهای مناسب جهت کاهش آن نمود. این پژوهش همچنین نشان داد که اکثر واحدهای مورد مطالعه دارای اضطراب آشکار در سطح متوسط بودند. مطالعه شمسایی و همکاران نشان داد که اکثر واحدهای مورد مطالعه دارای اضطراب آشکار در حد متوسط بودند. نتایج مطالعه شمسایی و همکاران حاکی از آن است که میانگین و انحراف معیار نمرات برای خرده مقیاس اضطراب

5/24 ± 4/99 بود. که نماینگر آنست 8/2 درصد دانشجویان اضطراب خفیف، 15/5 درصد دانشجویان پرستاری اضطراب متوسط و 3/2 درصد اضطراب شدید و ۱/8 درصد اضطراب بسیار شدید دارند و نیز در همین راستا می توان بیان کرد نتایج مطالعه در خصوص ارتباط بین مشخصات دموگرافیک و تفسیر نمرات پرسشنامه DAS-21 نشان داد ارتباط معنی دار آماری بین میزان اضطراب و جنس وجود داشت $P < 2/221$ ($r = 0/3$). به عبارتی میزان اضطراب در دختران بیشتر از پسران بود (Shamsaei, 2018). در مطالعات متعددی میزان اضطراب در دانشجویان پرستاری بررسی شده است که اغلب درصد بالایی از این مشکلات را گزارش کرده اند از جمله Rathnayake و همکاران که میزان اضطراب را 59/8% و استرس 82/6% گزارش کرده است (Rathnayake, ۲۰۱۶). در مطالعه کلیانی و همکاران استرس در دانشجویان پرستاری 46/2% و اضطراب 13/4% گزارش شده است (کلیانی، ۱۳۸۸). در مطالعه چنگ و همکاران ۳۷/۳ درصد از دانشجویان اضطراب و ۱/۱ درصد علائم استرس را گزارش کرده بودند (Cheung, 2016). در مطالعه بایومی ۵۳/۳ درصد از دانشجویان مورد بررسی اضطراب از طیف خفیف تا متوسط را گزارش کردند (Bayoumi, ۲۰۱۲). در مطالعه دیگر در دانشجویان کارشناسی پرستاری مصری میزان اضطراب 46/6 درصد گزارش شده است (Amr, ۲۰۱۱). دانشجویان پرستاری به دلیل موقعیتهای مختلف مانند تجربه محیط بالینی، مراقبت از بیمار و مهارتهای بالینی استرس زیادی را تجربه میکنند که اغلب باعث اضطراب در آنان میشود (Wedgeworth, ۲۰۱۶). این مطالعه ممکن است با بررسی اضطراب در دانشجویان پرستاری به ما در شناسایی مشکلات دانشجویان کمک میکند که براساس آن در محیطهای آموزشی مانند کلاس درس، محیطهای بالینی و در آموزشهای عملی برنامه و مداخلات مناسبی را طراحی و به اجرا بگذاریم. تغییر محیط و آموزش پرستاری مستلزم آنست که صلاحیت و شایستگی و توانمندی دانشجویان در همه ابعاد فردی، اجتماعی و حرفهای توسعه یابد. در برنامه آموزش پرستاری علاوه بر آموزشهای علمی و عملی و حرفهای به ارتقا سلامت روانی دانشجویان باید توجه شود تا بتوانند نقشهای حرفهای خود را در آینده به خوبی ایفا کنند. استراتژیهای کاهش استرس و اضطراب، افزایش اعتماد به نفس، تقویت مهارتهای اجتماعی و ارتباطی بهطور موثری مشکلات آنان را کاهش میدهد و توانایی حرفهای را افزایش میدهد.

نتیجه گیری

مطالعه حاضر نشان میدهد دانشجویان پرستاری تنش متعددی را در دوره آموزش خود تجربه میکنند که با واکنشهای روانشناختی مانند اضطراب و استرس توأم میگردد بنابراین سیاست گزرای و مداخلات روانشناختی مناسب برای ارتقا سلامت روانی آنان ضروری میباشد. شناخت زود هنگام استرس و عوامل ایجادکننده آن و همچنین مدیریت استرس میتواند از بروز مشکلات روانی بکاهد و با گسترش برنامه های مشاوره و اولویت بندی کردن مشکلات دانشجویان پرستاری در مقاطع تحصیلی به حفظ و بهبود سلامتی آنان کمک نمود.

References

- شمسایی، فرشید، یغمایی، صفورا، صادقیان، عفت، تاپاک، لیلی. بررسی استرس، اضطراب و افسردگی در دانشجویان کارشناسی پرستاری دانشگاه علوم پزشکی همدان. روانپرستاری. دوره شش، شماره سوم، ۱۳۹۷، ۳۱-۲۶
- احمدیان، حمزه، شمسایی، فرشید، رحیمی رهبر، معصومه. ارتباط سبک دلبستگی با روابط بین فردی پرستاران. روانپرستاری. دوره دو، شماره یک، ۱۳۹۵، ۳۱-۲۶
- نجفی کلیانی، مجید خودپنداره وحید، کریمی، شهناز، جمشیدی، ناهید، پورجم. بررسی استرس، اضطراب، افسردگی و دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی فسا. روانپرستاری. دوره یازده، شماره سوم، ۱۳۹۲، ۲۳۵.
- Turner K, McCarthy VL. Stress and anxiety among nursing students: A review of intervention strategies in literature between 2009 and 2015. Nurse Educ Pract. 2017;22:21-9
- Cheung T, Wong SY, Wong KY, Law LY, Ng K, Tong MT, et al. Depression, Anxiety and Symptoms of Stress among Baccalaureate Nursing Students in Hong Kong: A CrossSectional Study. Int J Environ Res Public Health. 2016;13
- Bayram N, Bilgel N. The prevalence and sociodemographic correlations of depression, anxiety and stress among a group of university students. Soc Psychiatr Psychiatr Epidemiol. 2008;43(8):667-72.
- Rathnayake S, Ekanayaka J. Depression, anxiety and stress among undergraduate nursing students in a Public University in Sri Lanka. Int J Caring Sci. 2016;9(3):1020-3
- Bayoumi M, Mohamed Megahed Elbasuny M, Mohamed mofereh A, ali Mohamed assiri M, Hussen Al fesal A. Evaluating Nursing Students' Anxiety and Depression during Initial Clinical Experience. Int Psychol Behav Sci. 2012;2(6):277-81
- Amr A, El-Gilany AH, El-Moafee H, Salama L, Jimenez C. Stress among Mansoura (Egypt) baccalaureate nursing students. Pan Afr Med J. 2011;8:26.
- Wedgeworth M. Anxiety and education: An examination of anxiety across a nursing program. J Nurs Educ Prac 2016;6(10)

Examining the anxiety of nursing students

Homyra Tahmasebi

Nursing Instructor, Islamic Azad University, Sari Branch, Faculty of Medicine

Healthy Fertility Research Center, Sari Branch, Azad University, Sari, Iran

Abstract

Anxiety is a factor that causes disruption and transformation of body order by changing internal stability. Today, anxiety, directly or indirectly, can have negative effects on a person's functional ability and health. Undergraduate nursing students may experience high levels of anxiety. Not only can this affect their personal health and academic performance, but it can also affect communication with patients during clinical care and the quality and safety of healthcare provided. The purpose of this study is to investigate anxiety in undergraduate nursing students.

This is a descriptive-cross-sectional study that was conducted on 180 nursing students of Islamic Azad University, Sari branch. Data collection tools include two forms; Demographic information was a standard Spielberger questionnaire. Data were analyzed with SPSS software and statistical tests of 2χ and t-test, and Pearson's correlation coefficient

The results showed that (22.55%) of the research units have overt anxiety and (54.18%) have hidden anxiety. The level of overt and hidden anxiety of the patients was moderate. The results showed that in the age group (18-26), patients who had a high level of hidden anxiety and had high overt anxiety and there was a statistically significant relationship between overt anxiety and the mentioned variables ($p < 0.05$).

The level of anxiety in nursing students is high. Planning to promote mental health with a purpose

Prevention and timely therapeutic interventions are necessary in the course of nursing students' education. The high level of anxiety in these students shows the need for nursing staff to pay more attention to reducing anxiety and using appropriate interventions to reduce these problems, and this is possible when the factors Determine the cause of anxiety

Key words: Anxiety, Students, Nursing